

Učebné osnovy predmetu

GEOGRAFIA

Forma štúdia: **osemročné štúdium**

Predmet je povinným predmetom podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Ciele predmetu

Predmet vychádza z aktuálneho štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá v príslušnej forme štúdia a v plnej miere rešpektuje formulované ciele predmetu. V príslušných ročníkoch štúdia rozpracováva ciele predmetu nasledovne:

Ročník	Konkretizované ciele predmetu v ročníku
1. ročník	Rozvíjať prácu s mapou a základnými zdrojmi geografických informácií. Overiť pravdivosť informácií o vybraných regiónoch Zeme. Vnímať environmentálny kontext a vplyv človeka na planétu. Zdôvodniť rôznorodosť prírodných podmienok a variabilitu obyvateľstva na planéte. (ciele sa rozvíjajú v obsahovom kontexte preberaných regiónov: Austrália, Oceánia, polárne oblasti, Amerika)
2. ročník	Rozvíjať prácu s mapou a základnými zdrojmi geografických informácií. Overiť pravdivosť informácií o vybraných regiónoch Zeme. Vnímať environmentálny kontext a vplyv človeka na planétu. Zdôvodniť rôznorodosť prírodných podmienok a variabilitu obyvateľstva na planéte. (ciele sa rozvíjajú v obsahovom kontexte preberaných regiónov: Afrika a Ázia)
3. ročník	Rozvíjať prácu s mapou a základnými zdrojmi geografických informácií. Overiť pravdivosť informácií o vybraných regiónoch Zeme. Vnímať environmentálny kontext a vplyv človeka na planétu. Zdôvodniť rôznorodosť prírodných podmienok a variabilitu obyvateľstva na planéte. (ciele sa rozvíjajú v obsahovom kontexte preberaných regiónov: Európa)
4. ročník	Rozvíjať prácu s mapou a základnými zdrojmi geografických informácií.

	Overiť pravdivosť informácií o Slovensku. Vnímať environmentálny kontext a vplyv človeka na životné prostredie vlastnej krajiny. Analyzovať vzťah medzi prírodou a ľudskou činnosťou. Pomenovať problémy, ktorým čelíme.
5. ročník	Zdôvodniť rôznorodosť prírodných podmienok a variabilitu obyvateľstva na planéte. Aktívne, samostatne a tvorivo pracovať s mapou a ďalšími zdrojmi informácií. Overiť pravdivosť informácií. Interpretovať zložitosť a previazanosť prírodných a socio-ekonomických zložiek krajiny. Analyzovať a interpretovať problémy, ktorým planéta, krajina a ľudia čelia. Načrtnúť perspektívy rozvoja regiónov.
6. ročník	Interpretovať zložitosť a previazanosť prírodných a socio-ekonomických zložiek krajiny. Analyzovať a interpretovať problémy, ktorým planéta, krajina a ľudia čelia. Komplexne posúdiť perspektívy rozvoja regiónov. Zaujať relevantný a argumentačne podložený postoj k otázkam existencie človeka na Zemi a prinášať návrhy riešení.
7. ročník	-----
8. ročník	-----

Vzdelávacie štandardy

Predmet vychádza z aktuálneho štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá v príslušnej forme štúdia a v plnej miere rešpektuje formulované štandardy (obsahový a výkonový) pre príslušnú tematickú časť / tematický okruh. V tabuľke nižšie je uvedené rozdelenie jednotlivých tém do ročníkov štúdia, pričom k téme je následne priradená aj tematická časť / tematický okruh príslušného štátneho vzdelávacieho programu pre predmet. V štátnom vzdelávacom programe sú následne k tematickej časti / tematickému okruhu priradené jednotlivé štandardy (obsahový aj výkonový). Priradením tematickej časti / tematického okruhu k danej téme v jednotlivých ročníkoch pripájame k téme aj konkrétne štandardy.

Ročník	Téma	Tematická časť / celok podľa ŠVP
1.	Austrália a Oceánia (poloha a povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, hospodárstvo, problémy) Tichý oceán Oceánia - ostrovy Oceánie Nový Zéland Polárne oblasti (environmentálne problémy) Amerika – Nový svet (poloha, objavovanie, povrch, podnebie, vodstvo, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo, problémy) USA, Kanada, Mexiko Karibik a štáty Južnej Ameriky Environmentálne problémy Amazonského pralesa	Austrália a Oceánia Polárne oblasti Amerika – Nový svet
2.	Afrika (osídlenie sveta, obyvateľstvo, poloha, povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, obyvateľstvo, hospodárstvo, regióny) Environmentálne problémy Afriky Ázia (poloha, podnebie, povrch, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, obyvateľstvo, hospodárstvo, regióny) Životné prostredie Ázie	Afrika Ázia
3.	Európa (poloha, rozloha, povrch, podnebie, vodstvo, krajiny, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo,	Európa

	doprava, cestovný ruch, problémy, zjednocovanie Európy – EÚ, životné prostredie) Stredná Európa (Slovensko, Česko, Poľsko, Rakúsko, Švajčiarsko, Lichtenštajnsko, Nemecko) Západná Európa (Francúzsko, Monako, Belgicko, Luxembursko, Holandsko, Spojené kráľovstvo, Írsko) Severná Európa (Dánsko a Island, Nórsko, Švédsko, Fínsko, Pobaltské štáty - Litva, Lotyšsko, Estónsko) Južná Európa (Španielsko, Portugalsko, Andorra, Taliansko, Vatikán, San Maríno, Grécko) Juhovýchodná Európa (Slovinsko, Chorvátsko, Srbsko, Čierna Hora, Bosna a Hercegovina, Macedónsko, Albánsko, Rumunsko, Bulharsko) Východná Európa (Ukrajina, Bielorusko, Moldavsko, Rusko)	
4.	Slovenská republika (poloha a rozloha, povrch, geomorfologické celky, reliéf, podnebie, klíma, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, pôda, životné prostredie a kalamity, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo, doprava, cestovný ruch, verejný sektor) Regióny Slovenska – samosprávne kraje a ich prírodné a socioekonomické podmienky	Slovenská republika
5.	Zdroje poznávania v geografii (mapa, GPS, diagramy a kartogramy) Mapovanie Zeme (práca s mapou, mierka mapy, vyhľadávanie miest, GPS, glóbus)	Zdroje poznávania v geografii Mapovanie Zeme Planéta Zem

	Planéta Zem (Zem ako vesmírne teleso, tvar a veľkosť Zeme, Pohyby Zeme (dôsledky pohybov Zeme, časové pásma, miestny a pásmový čas, slapové javy, mesiac) Atmosféra (zloženie, klimageografické činitele, procesy, teplota a vlaha, vzdušné prúdy, hmoty, fronty, tlakové útvary, počasie, predpovede počasia) Klimatická zmena Hydrosféra (rozloha vodstva, obeh vody, oceán a jeho dno, vlastnosti vôd v oceánoch, ochrana vody, vodstvo súše – jazerá a rieky, ľadovce a podpovrchové vody) Litosféra (pohyb pevnín a oceánskeho dna, endogénne procesy, zemská kôra, horniny) Georeliéf (geomorfologické celky, procesy a formy podmienené vodou, gravitáciou, vetrom, človekom, typy georeliéfu) Biosféra, pedosféra a poľnohospodárstvo Pedosféra (pôda a jej význam, zloženie pôdy, pôdotvorné činitele, typy pôdy, zonálnosť a azonálnosť pôd, pôdy Slovenska) Biosféra (bioklimatické pásma a zóny, členenie biosféry, následky ľudskej aktivity)	Atmosféra Hydrosféra Litosféra Biosféra a pedosféra
--	---	---

[illegible]

Poznámka

Tematická časť „Geografické exkurzie a vychádzky“ a jej obsahový a výkonový štandard sa naplňa v rámci Kurzu ochrany životy a zdravia v siedmom ročníku.

Vypracoval/a: Ján Kalinay

Dátum: 25. júla 2026